

Каменярі

Василь Стефаник

(Спомин)

Я все, коли вертав з Кракова додому, вставав у Львові відвідати Івана Франка, який мешкав нижче великої жовтої техніки. З великою радістю входив на перший поверх до робітні і бібліотеки нашого поета. Він, завсігди в вишиваній сорочці, виходив у бібліотеку, вітав мене та відразу закликав свою бліду жінку, і зголошував мене як гостя на снідання і обід. Хлопці і мала дівчина дуже були раді, чи мені більше чи сніданню, не знаю, а я, переговоривши, що конче треба було з господинею дому, переходив зараз до робітні, заваленої купою ріжних скриптів, перекладами та кусниками всіляких поезій. Я був чоловік ще молодий та дуже несміливий і без ніякого публіцистичного хисту, а до того велика пошана до нашого найбільшого поета мене дуже пригнічувала. То був час, коли Франко написав по-німецьки та надрукував у Відні свою статтю: "Der Dichter des Verrates"*.

Я боявся, що Франко не сміє вийти на вулицю через грізні голоси тодішньої польської преси і запроектував тому прохід у Стрийський парк. Він згодився і покликав до нас ще двох своїх хлопців.... На долині, як ми мали виходити на вулицю, Франко сказав до мене: "Я все вихожу щодня до своїх редакцій, але мене так не видно, я менше високий від вас, і тому дотепер ще не битий. Я не хотів би, щоби ви за мій гріх невинно покутували". Я відповів. "Я не годжуся з вашою статтею про Міцкевича, а ми йдемо в дільницю робітничу, вас добре робітники знають, як свого товариша і провідника. Тут ми можемо свobodно перейти. А в Стрийському парку я буду держатися трохи позад вас, як задля сторожа, а ви з хлопцями йдіть передом". І я показав свою грубу палицю. Хлопці бігали то перед нами, то за нами, а Франко говорив до мене, що ми и біді підемо до кофейні, де часто сиділи його близькі люди при каві. Стало сидів Остап Терлецький, час від часу показувався польський поет Ян Каспрович, разом з Франком співробітник "Кур'єра Львівського". Ніхто Франка не нападав, ми спокійно сиділи коло півгодини в Стрийському парку, і тоді він просто напав на свою декламаторську — так він казав — і без таланту написану поему "Каменярі". Я тоді, як сидів поруч Франка, був противної думки, як він, так само і тепер.

---

* "Поет зради" (нім.).

=====